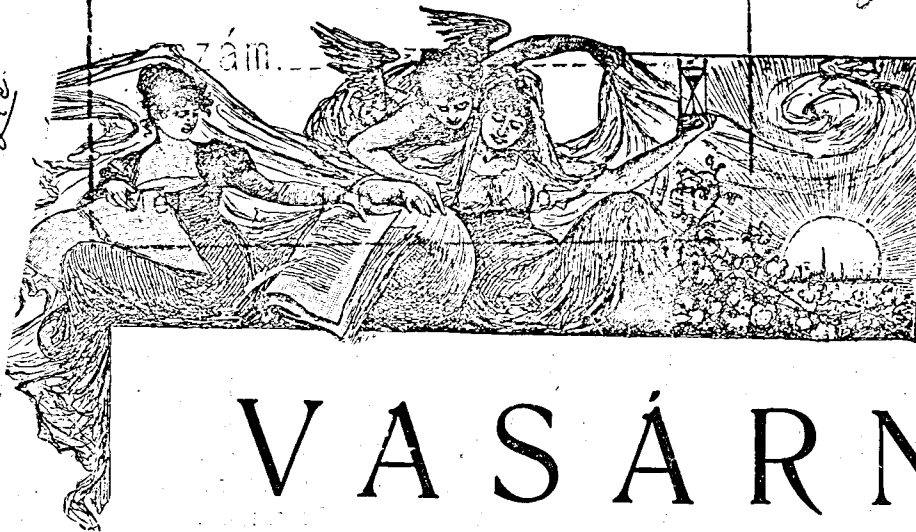

Kálvin-egyházkerület

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
 hová a lapba szánt kéziratok, reklamációk és előfizetési pénzek küldendőek
Maros-Vásárhely
 Szentgyörgy-utca 9. szám,
 református lelkészi hivatal.

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPEŚ CSALÁDI LAP.

Kiadja: Az Erdélyi Református Egyházkerület „Egyházi Értekezlete.”

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF
 ref. lelkész, Maros-Vásárhely.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre 5 K - f. Negyed évre 1 K 25 f.
 Fél évre 2 K 50 f. Egyes szám ára 6 f.

TÁRSSZERKEZTŐK:
PAÁL GUSZTÁV
 ref. kollegiumi tanár Maros-Vásárhely,
S. SZABÓ JÓZSEF
 ref. kollegiumi vallástanár, Debrecen.

Az Országos Kálvin-Szövetség közgyűlése.

Régi igazság, hogy az egységben erő van. A világ azonban nem ismeri ezt az igazságot. Ha ismerné, követné minden téren. De hát mi református keresztyének követjük-e. Elsősorban azt hiszem minket terhél a vád, hogy nem egyesülünk céljaink kivitelére. Nem tartunk össze ügyeink védelmében. Nem értünk egyet a legégetőbb kérdések megoldásában, megvalósításában. E miatt aztán nem izmosodik úgy a református egyház, mint kellene; s nem termi meg hitünk azokat a némes gyümölcsöket, melyeket Krisztus méltán elvárhatna az ő követőitől.

Református vallásunk a gondolat és az érzelem szabadságának vallása. Lelkünk szárnyait nem nyugózi le sem a pápai csallhatatlanság, sem saját hitcikkeink uralma. Fáradt lelkünk szabadon áldhatja teremtő, jó Istenét. Szabadon kérheti Isten bűnbocsátó kegyelmét, szabadon kutathatja az irányokat, melyekben örök életnek beszéde vagyon. De, ez a nagy lelki szabadság korántsem azt teszi, hogy immár senkinek semmi felelősséggel nem tartozunk. Az üdvösség megszerzésének dolgában járjon mindenki a maga lá-

bán. Más szájával, amint senki jól nem lakhatik: úgy más helyett senki sem cselekedhetik jót, másnak senki sem szerezhet bűnbocsánatot. Ezt mindenkinek saját magának kell megnyernie a *Krisztusban vetett hit által*. Ez az egyéni hitszabadság.

De, ha függetlenek vagyunk hitünkben: tömörülnünk és egyesülnünk kell a szeretet munkáiban. *Egymásnak terhet hordozzátok*, így int az apostol is és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét. *A Krisztus törvénye a Szeretet törvénye*. Ennek kell beirva lenni minden keresztyén ember szívébe. Ennek kell áthatnia minden keresztyén intézményt. E törvénynek kell egyesíteni az erőket, összekapcsolni az embereket.

Ennek ismerése volt felébresztője ennek az eszmének, hogy a magyar református egyház hivei egy oly országos jelentőségű szervezetbe tömörítettessenek, a melyben élethivatás, osztály és rangkülönbség nélkül munkálhatunk nemcsak egyházunk, de egyuttal drága hazánk javára.

Igy alakult meg az *Országos Kálvin-Szövetség*. S mivel ennek céljait, eszközeit, egész munkaprogramját, ő maga már egy évtizeddel előbb megkezdett törekvéseivel egyezőnek látta, azért kereste és valósította meg a

[Handwritten signature]

szövetséges viszonyt az *Erdélyi Egyházkerület Egyházi Értekezlete*, azon meggyőződésben, hogy ez erdélyi egyházkerületi egyháztársadalmi szervezkedésünk hit és magyarvédő munkájának fordulópontja lehet s egyuttal példaadás és utmutatás arra, hogy ez egyetemes magyar református egyház többi egyházkerületeiben is hasonló lépések tétetvén: az Országos Kálvin-Szövetség zászlaja alatt szolgáljuk anyaszentegyházunk egyetemes nagy érdekeit azokkal a fenyegető erőkkel szemben, a melyek elé nemcsak időleges gátat állítani, hanem levivhatlan védőbástyát emelni a fő kötelesség.

Az Erdélyi Református Egyházkerületi Kálvin-Szövetség ezért szeretetteljes üdvözlétét tolmácsolja az Országos Kálvin-Szövetségnek ez év május 8-án tartandó közgyűlésére.

Bűnbánati ének.

A 77-ik zsoltár dallamára.

*Fejem lehajtom, bánatos,
Orcám könnyártól harmatos.
Felhős lett a homlokom
Lehanyatlík két karom.
Mint valami sötét árnynyal:
Sóhajtasom egyre szárnyal,
Tehozzád én Istenem:
Oltalmazó fegyverem!*

*Itt van bűneim tábora,
Száma több, mint a föld pora.
Váddal ellenem kiált:
Ítéletét és halált!
Keresem hitem szemével,
Kérhozatom ki venné el?
— Nem találok senki mást
Csak Jézust, a Messiást.*

*Rád tekintve én Jézusom
Felderül még borus arcom.
Bátor leszek és erős:
Lelkem minden bűnt legyőz!
— Ajkamon zeng örömének,
A menny és föld Istenének
Aki adta szent fiát,
Üdvösségünk zálogát!*

Uray Sándor
debreceni ref. lelkész.

A lator.

Nemrégiben egy magyar festő képet festett a Golgotháról. E képen nem Jézus keresztiye van előtérben, hanem a latoré Erről a latorról akarok most írni, de nem úgy, hogy Jézusnak elébe helyezzem, hanem azt szeretném megvilágosítani, hogy Jézus szeretete mily hatalmas és dicsőséges még akkor is, ha az őszinte komoly hit lángja fellobban akár egy gonosztevőnek, szívéten s akár a tizenkettedik órában is.

Sokan akarták már elmagyaráztatni azon igazságokat, melyeket a Jézus mellett fe feszített lator esete tanít nekünk. „Uram! emlékezzél meg rólam, mikor menédsz a Te országodba!” Ez volt a kérdés. „Még ma velem leszel a paradicsomban!” Ez volt a felelet. Merész kérdés és minden reményt túlhaladó kegyelmes felelet. Ily egyszerűen, ily gyorsan lehetett üdvözölni annak a gonosztevőnek! Nem lehet, felelik sokan. Egy tudós kifejti, hogy ez a lator nem is lehetett lator, hanem Jézusnak titkos tanítványa volt, ki már hitt Jézusban régen s ő is ártatlanul került a római hatalom kezébe. Egy más vélemény szerint pedig Jézus nem is üdvösséget adott neki, hanem előbb a paradicsomba utasította, a mely még nem a menyország, hanem csak a tisztító tűz. Jézus azonban azt mondta, hogy még ma velem leszel. Ha az utolsó szót (paradicsomban) elhallgatjuk is, ki meri azt állítani, hogy Jézusnak, a tökéletes szentségnek szüksége volt tisztító tűzre.

Az bizonyos, hogy az a lator nem könnyelműen, hanem igaz hittel fordult Jézushoz. Akármilyen bűnös, gonosz életű volt is, nagy hittel és nagy bizodalommal tudta megragadni az üdvözítő mentő kezét. Hitében két nagy tény tűnik szemünkbe: Először is meglátta, hogy mi a különbség közte és Jézus között.

Mi, akik ahhoz vagyunk szokva, hogy Jézus keresztfeszítéséről legtöbbször csak képeket nézegetünk, melyek bár művészi, de mégis némán tárják eléink e megrendítő eseményt, alig tudjuk elképzelni azt a maga valóságában. Ha elképzeljük azt az óriási lármát, mely a kereszt alatt zugott, észre vé szük, hogy nemcsak valami közönséges kivég ésről van szó, hanem a legborzasztóbb Isten káromlásról. „Ha isten fia vagy, száj alá a keresztrel!” „Másokat megmentett, magán pedig nem tud segíteni!” Ilyen kiáltások hangzottak a kárörvendő ellenség között. Az egyik gonosztevő is szidalmazta őt: „Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magad és minket is!” A zajongó tömegben ki mert mindezeknek ellentmondani? Ha Jézus önmagát se tudja megszabadítani e borzasztó haláltól, hát akkor ő sem egyéb, csak egy közönséges ember. Mi lenne a különbség közfe és más közt? Hogy okosabb, bátrabb, becsületesebb? Mi haszna!? Ime mégis csak a gonosztevők közé jutott; úgy szenvedt, mint akárki más; így jár az, aki szembehelyezkedik a földi hatalmakkal, aki azt képzeli magáról, hogy király.

Ott volt a kereszt alatt János a szeretett tanít-

vány és jóbarát, egy a tizenegy közül, ott volt a fájdalomtól megtört édes anya. Egyik sem mert felszólalni a káromlás ellen. Ugy érezték, hogy a gyalázat őket is összetöri s nem is gondoltak arra, hogy összetört erővel szembeszálljanak az többséggel.

Ez a látor azonban meglátta, hogy Jézus nem olyan más ember, meglátta, hogy ő bűnös, Jézus pedig ártatlan.

„Az Istent nem féled-e te?“ szölt a másik gonosztevőhöz. „Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy! Mi ugyan méltán, mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük; ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.“

Nemcsak beismeré ez, nemcsak nyilvános bűnvallomás, hanem szembehelyezkedés mindazokkal, kik Jézusban is csak olyan elítelt gonosztevőt láttak, mint ő volt. Látta azt a különbséget, melynek felismerése az alapja a Krisztusba vetett, komoly, józan hitnek.

Mit látnak sokan Jézusban? Ha egyáltalán törődnek vele, látják, hogy valami nagy szocialista nagy tanító vagy olyan erkölcs-predikátor, mint egy a proféták közül. Az ilyenek még nem látták meg az igaz különbséget. Mert Jézus és mi közöttünk nem az a fő különbség, hogy neki más hivatása volt, hogy más nép közt, más korban élt, hanem az, hogy ő más viszonyban volt Istennel, mint akármelyik ember, vagy más vallás alapító s hogy ő tiszta, szent s bűnnélkül való, mi pedig

még ha az embereknek nem is ártunk s ha Isten törvényeit szeretnők is teljesíteni, bűnösök vagyunk, talán legfőképpen annyiban, amennyiben Istennel és embertársainkkal szemben nem teljesítjük azon kötelességeinket, melyeknek elpusztulása éppen olyan bűn, mint sok más végrehajtott bűn.

Jézus szentsége és ártatlansága nem csak abban állott, hogy nem cselekedett sok olyant, mit mi bűnösnek mondunk, hanem abban is, hogy cselekedte az Atyánk akaratját, mely nélkül ártatlansága nem lett volna egyéb mint egy remete, vagy buzgó szer-

zetes semmit érő s kérkedő önkínzása. Lássuk meg hát mi is, hogy nekünk nincs erőnk, nincs bátorságunk Isten akaratát cselekedni, mert szegény bűnös emberek vagyunk. Ezt beismerni nem elég. Sőt ha keresztyén életünk csak folytonos kesergés lenne bűnös voltunk miatt nagyot vétkeznénk, mert nem látnák meg azt a másik nagytevényt, mit a látor meglátott, hogy t. i. Jézus a kereszten is hatalmas.

Gondoljunk ismét Golgothára s arra a megrázó jelenetre midőn Üdvözítőnk a kereszten függött. Miért örült az ellenség? Azt hiszem, leginkább azért hogy

E. Hoffm.

A Deutsche Verlagsanstalt Stuttgart engedélyével.

A keresztt alatt.

Jézust — mint gondolta — lehetlenné tette. — Azok, kik ott álltak a keresztlábnál, azt hitték, hogy azok az átszögött kezek nem fognak többé senkit segíteni, nem fognak sem gyógyítani sem fenyegetőleg felemelkedni: „Jaj néktek képmutató farizeusok, . . . jaj néked, Korazin és Bethsaida!“ — Nem fognak többé korbácsot ragadni, hogy kiüzzék a galambárúsokat és pénzváltókat. Azt hitték, hogy még egy óra talán, s elmúlnak azok az ajkak, melyek oly könnyörtelen igazsággal merték ostromozni a bűnt s oly nagy szeretettel tudták hívni a bűnöst. Látva a csörgő vért, mely megfestette a földet a keresztlábnál mit gondolhattak egyebet, még János és az édes anya is, minthogy legszebb reményeiket tépi most szét a könnyörtelen halál.

E látor azonban meglátja Jézusban nemcsak azt, hogy ártatlan, hanem azt is, hogy Jézus szabadi erejét és hatalmát sem a gyonyolódás, sem a keresztlábnál szögei nem tudták megsemmisíteni. „Uram! Emlékezzél meg rólam, midőn menédesz a te országodba!“ Hiszi, hogy az egyszerű megemlékezés segíthet rajta, hiszi, hogy Jézus nem megy örökre a Seolba, az alvilágba, hanem, hogy az ő halála bemenetele abba az országba, melyben Jézus a király.

Hányan vannak, kik ha nem is haldokolnak még, azt hiszik, hogy veszve minden, hogy sorsukon többé senki és semmi nem segíthet. Hány szenvedő, bár

tudja hogy bünei miatt szenved, mégis a kint, a gyötrődést megtízszerezi az gondolat, hogy ebből most már nincs menekvés.

A lator utolsó órájában is tudott bizni, reménykedni, mert látta, hogy Jézus, még ha keresztre is van feszítve, bir, tud és akar segíteni rajta.

Mi már nemcsak a megfeszített, hanem a feltámadott Jézust is ismerjük. Nemcsak a szenvedésben, hanem a diadalban is szemlélhetjük isteni erejét. Szent lelke küzd, tanít, buzdít s az egész föld kerekiségén minden népek között nagy csodákat művel. E feltámadott s köztünk lelke által munkálkodó s egykor eljövendő üdvözítőben mennyivel könnyebb hinni, mint abban ki a kereszten vérzik elhagyatva mindenkitől!

Nem könnyebb! Nem is szólhatunk mi úgy e hitről, hogy könnyebb: vagy nehezebb. Aki hisz benne mint diadalmas királyban, az hisz benne ha keresztre feszítik is, ha körülötte mindenki káromolja és nem tulajdonít neki semmi erőt és hatalmat sem.

Milyen hite volt a latornak?! Nagyobb mint sokaknak, kiknek hite csak ismeretek vagy képzelődések halmazából áll. Pedig Jézusról nem sokat tudhatott, nem tanult kátét, nem olvasott bibliát, még csak nem is volt megkeresztelve, de azt tudta, hogy ő bűnös, Jézus szent, ő tehetetlen, Jézus mindenható.

Az olyan hit, mely ezen az alapon fordult Jézushoz, nem betanult hit, nem kigondolt hit, hanem az, mely ha csak egy mustármagnyi is, hegyeket bir elmozdítani helyéről. Ez oly hit, mit nem test és vér jelent ki nekünk, hanem egyenesen Isten ajándéka az.

E lator nem tett egyebet, csak elfogadta Istennek e nagy ajándékát, mit mindnyájunknak felajánl ingyen kegyelemből.

Alázzuk hát meg magunkat azon nagy szeretet előtt, mely a kereszti szenvedései között is kész volt menteni. Fogadjuk el hittel azt a nagy kegyelmet, mely a bűnöst az utolsó órában is elfogadja és teljes üdvöt ad neki.

„Aki Jézus keresztiére hittel néz fel,
Azon pillanatban üdvöt nyer,
Óh nézz bűnös! Nézz!”

Isten igéje.

Mire tanít áldozócsütörtök.

Ap. csel. I. 9—11.

Elérkeztünk a gyalázat, a szenvedés és halál után Jézus dicsőségének legmagasabb pontáéhoz. E pont a menybemenetel. Az írás ezt így beszéli el: „Az ő láttokra felemelték és a felhő Jézust befogaán elszakasztá őket az ő szemeik elöl. És mikor ő utánna az ő szemeiket az égbe felfüggesztették volna: ime két férfiak fehér ruhában megállának mellettük; kik mondanak is: Galillabeli férfiak, mit állotok nézvén menybe? E Jézus, ki oda felvitették

ti töletek menyországba, a képen jön el, a miképen láttatok ötet felmenni menyekbe.“ A váltság munkájának ezzel szünte vége van. Ahogy példát mutat nekünk a nagy péntek gyászal az elborulásra, magába szállásra, ép úgy az áldozócsütörtök a megdidőülés fényességét tárja elbénk mekapó boldogságban.

A tanítványokat elcsüggesztette az elvállás gondolata; — a menybemenetel nekünk bizonyosága egy szebb jövendőnek. A tanítványok félték attól, hogy a Mester nem fogja őket — eltávozván — összetartani lelkének erejével; mi pedig az örökké uralkodó Krisztus hatalmáról nyerünk bizonyoságot, épen a menybemenetel által. A Krisztus eddig a földön — véges határok között — úgy szólva emberi erővel — terjesztette Isten országát, de ezzel az eseménnyel áttöri tudománya a véges határokat, mennyei lesz . . . hozva boldogságot, eszközölve üdvöt „tudománya“ követői számára.

A tanítványai szeme láttára száll Jézus a menybe. Mi is, kik tanítványai vagyunk, csak akkor lehetünk igazában azok — ha előttünk is menybe száll. A tanítványoknak ezzel azt mutatta meg minden szónál hatalmasabb bizonyossággal, hogy amiként ő menybe szállott, úgy az örökéletnek lesznek részesei követői is. Én még többet látok ennél ebben azt, hogy a Jézus tudománya is égi, az örökkévalóságnak egyedül való részese a „tudományok“ között.

A megdicsőült Krisztus uralkodik rajtunk, az ő uralkodásának pályája; az ő tudománya. E tudomány szeretet. Azt mondják, hogy nagyon régen, még mielőtt Jézus e földön élt volna, egy pogány bölcs, Cicero azt mondta az ő császárájának: „Az emberek semmiben sem hasonlíthatnak inkább a halhatatlan istenhez, mint midőn jót fésznek az emberekkel“. Jót tenni csak szeretet által lehet. A tudósok régi egyiptomi írásokban azt a törvényt találták meg, hogy mindenkinek kötelessége volt segíteni a szerencsétlenül, különben megbüntették. Ez a szeretet másik oldalát, az irgalmasságot mutatja be. — Ha már a pogányok olyan régen egyik-másik alkotó részét a hatalmas, isteni szeretetnek észrevették e földi dolgokban s azt megbecsülték és becsülni tanították, mi-hogyan-akarnánk-részesei lenni egészében e Jézus által hirdetett, a mi lelkünkbe beleplántált szeretetnek?!

A szeretetben benne van a szelidség, benne a jóság, része a kegyesség, hozzátartozik az irgalmasság, mert a szeretet nem részt kíván a lélekből, hanem elfogja, rabbá teszi az egész lelket. Szeretetének csak a Krisztusban lehet találni. Ő mondja: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha az ő életét adja barátaiért.“ (Ján. 15. 13.) Neki barátja volt mindenki, még az elesett publikánus is, az ő szeretetének melegét érezte még a kövezésre ítélt bűnös asszony is. Ha mi tanítványai, követői vagyunk a Mesternek, barátaivá fogad; életét adja miérettünk.

Az érettünk adott élet vége: a menybemenetel. A benne való élet: részese a meny boldogságának. Jézus úgy jön el hozzánk, a mint felment. Csak a tanítványok látták menybe menni az Urat, csak kiveinek lehet részük a keresztyén élet boldogságában. Ugy jön el mi hozzánk a Krisztus, hogy észre sem vesszük.

A mig a szeretet fészket rak lelkünkbe — nem egy nap munkája, a mig a mi hihetetlen bűnös lelkünk a szeretet által egy életet él a Mesterrel — addig sokszor erőssé lesz a mustármagból élni szokent csira. De minden lépés a szeretet felé . . . minden gondolat, amely a Krisztussal foglalkozik növeli a mi hitünket, bizonyosabbá tesz a legnagyobb dicsőségről, az örökéletéről. Ennek az örökéletnek mutatója a mi hitünk fejedelme. Uralkodik, ellenállhatatlan erővel visz az üdvösség felé. Ez az én hitem, ezt pedig a régiektől tanultam, kik azt mondják: „Krisztus valóságos ember és valóságos Isten; emberi természete szerint ő most nincs a földön; de istensége, felsége, kegyelme és lelke szeint sokasem távozik el tőlünk.“ (Heidelb. Káté 47. kérdés).

Osváth Lajos.

Kegyesség útja.

A haldokló kis gyermek édes anyja.

Egy lelkész egy igen kedves és igen szeretett haldokló kis gyermek ágyánál látta, hogy az édes anya mily igaz és mély fájdalommal borul a kis szenvedőre, a kiről nem is sajtette, hogy egy fél óra mulva már halott lesz.

A lelkész gondolá magában: Hogyan lesz képes ezen édes anya kis gyermeke halálát elhordozni, ha már most is úgy kétségbe van esve?? Hozzá fordulva így szólott gyöngéden: „A mennyei édes atya nem-sokára magához szólítja a kicsikét . . . Nem lenne-e jó önként átadni!“ Az édes anya kis gondolkozás után eltávozott, ott hagyva a lelkészt, hogy vigyázzon a kis szenvedőre. Úgy egy negyedóra mulva tért vissza. Bár szomorú volt, de megnyugodtnak látszott. „Átadtam a kis angyalkát az Úrnak — mondá — és megnyugszom az ő akaratában“. Ezzel újra megölelte és megcsókolta a kis beteget. Mintha csak erre várt volna az Úr, hogy a hit győzedelmeskedjék a halál felett. Egy pár pillanat alatt megszűnt a kis szív dobogni.

„Már vége, elment“ — szólott csendesen az édes anya és kezével lezárta a nyitva maradt, elhomályosult kis szemeket.

A napszámos kérdése.

Egy földesur szeretett birtokával kérkedni. Ha szeretett fellette, minden alkalommal birtoka nagyságát emlegette.

Egyszer répa földjén csak egyetlenegy napszámos kapálgatott. Odamegy hozzá és szokása szerint birtokával kérkedik.

„Kié ez a sok marha?“ kérdezte. „Nem tudom“ volt a válasz.

„Hát az a szép buza kié?“ — folytatta kérdésén. „Nem tudom“ — hangzott újból a felelet.

„Hát az a sok szekér kinek hord?“ — vette át a szót türelmetlenül a földesur. „Azt sem tudom“ — mondta nyugodtan a napszámos.

„Lássá barátom, a meddig itt ellát, minden az enyém“. Így világosítá fel az együgyüt.

„Ha a nagyságos uré minden, én is kérdek egyet. Tessék megmondani: „Kié az ott?“ s ezzel a kék égre mutatott.

A nagyságos ur e kérdésre nem felelt.

Vajha mindnyájan magunkénak mondhatnók az eget!

Szövetségi ügy.

A „Kálvin Szövetség“ választmánya április 6-án Révész Kálmán esperes és Bernát István alelnök együttes elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak: Bilkei Pap István, Biberauer Richárd, dr. Fleiser Gyula, dr. Kováts István, Kolozsvary Lajosné, Pokoly József (Kolozsvár), Sörös Béla (Losonc), Szikszay András (Ibrány), dr. Székely József (Szentmártonkáta), Héder Sándor pénztárnok. Az alelnök jelentést tett a múlt választmányi ülés határozatának végrehajtásáról s a genfi utról. A genfi utat, a genfi istentiszteletet és a magyar-estélyt rendezőknek köszönetet szavazott, ugy-szintén a Konventnek az 500 K, s Báró Bánffy Dezsőnek a 100 K adományáért. A „Genfi jubileum emlékkönyv“-et mutatta be dr. Kováts J. István, mely nagy tetszést aratott s elhatározta a választmány, hogy a rendes tagoknak tagilletményképpen fogja megküldeni egyszerűbb kiadásban. A „Református tanoncotthon“ létesülését örömmel vették tudomásul. Pálóczi Horváth Zoltán titkár tett jelentést a szövetség működéséről s a szociális és irodalmi bizottság javaslatairól. Az üdvözlő és condolealo sürgönyök kiküszöbölésére „Távirat megváltási“ lapot fog a szövetség forgalomba hozni 20 fillérért, megfelelő bibliák mondásokkal, kétféle kiadásban, gyászkerettel és anélkül. Ezek postán, egyszerű levélbélyeggel lesznek küldhetők. A halotti koszorúk tulpazar divatja ellen a napi- és protestáns lapokban szándékozik a szövetség fellépni. A házasságon kívül élők törvényes házasságra bírása ügyében a katecheta testületet közne-működésre felhívja. A vasárnapi munkaszünet és a korcsmák vasárnapi é ünnepnap bezárása iránt a többi ker. vallásfelekezetekkel együtt nagy társadalmi aktiót kíván szervezni a választási időszak leteltével.

Az iparos-tanoncok vasárnapi oktatása elleni mozgalomhoz csatlakozik s a fővárosi tanácshoz felír. Az ügyvezető titkár által a lelkészek és tanítók részére készíthető lexikonszerű „Tájékoztató“ tervezetét a parochialis könyvtár-bizottsághoz teszi át azon kéréssel, hogy e hézagpótló tanácsadót irassa meg s adja ki. A megírásban a szövetség közreműködik. A kálvinizmus jelentősége, hatása, ereje, eredményei, eszmekörben összel folytatólagos kurzust rendez, melyre már is szép számmal jelentkeztek előadók. A dr. Bokor József egy. tanár által tartott előadást „a kálvinizmus erejéről“ kinyomatja, ugyszintén kiad a szövetség egy füzetet, a „Cselédkérdésről és életbiztosításról“ tartott értekezlet alapján. A segítő tagoknak egy újabb „Népkönyvtár“-i füzetet fog megküldeni. Örömmel vette tudomásul a választmány az „Erdélyrészi Kálvin Szövetség“ megalakulását és csatlakozását és a jogviszonyt megállapította. A zuglói, felsőmérái, ózdi, nagykőrösi, balatonendrédai Kálvin Szövetség megalakulását, valamint az Igló, Korompa, miskolci összejövetelleket, Szikszay András azon bejelentését, hogy a közép-szabolcsi egyházmegye lelkészi értekezlete a Kálvin Szövetséggé alakul meg, valamint a „Mezőturi Ref. Olvasóegylet“ meghívását nagy örömmel fogadta a választmány. Végül elhatározta, hogy az első közgyűlést május 8-án tartja meg Budapesten a Kálvin-téri templomban s ezt megelőzőleg ünnepi istentiszteletet tart, melyen Kenessey Béla erdélyi ref. püspök a szövetség elnöke fog egyházi beszédet mondani. A közgyűlésen a titkári és pénztári jelentéseken kívül az Erdélyrészi Kálvin Szövetséggel való jogviszony megállapítása, a „Patronage egyletek orsz. szövetségébe belépés“, 2. új titkár választása, Claparède Sándor és neje, valamint Doumergue Emil tiszteleti taggá választása került napirendre.

Tisztelettel:
Dr. Horváth Zoltán,
 ügyv. titkár.

Egyházi élet.

A maros-vásárhelyi protestáns leányotthon. A maros-vásárhelyi egyházközség kebelében alakult Bethlen Kata ref. nőegylet elhatározta, hogy ez év szeptemberétől kezdve Leány-Otthont létesít. E szép, székes, református városban csak a róm. katolikus zárdaiskolával kapcsolatosan van egy internátus s így a vidéki protestáns szülők is vagy ide, vagy pedig távolabb városokba viszik leánygyermeküket neveltetés céljából. Ezen a bajon óhajt segíteni a Bethlen Kata-Egylet s Leány-Otthonába felvesz a maros-vásárhelyi ref. elemi, polgári és nő-ipariskolába, a városi felső leányiskolába, a felső kereskedelmi leányiskolába a 6 osztályú állami elemi leányiskolába és a római kath. zárdaiskolába járó leánygyermekeket. Az ellátás díja

igen szerényen van megállapítva. Felügyeletről és házias nevelésről kellőképpen gondoskodva van.

A nagyenyedi protestáns nők szegényeket és beteget segélyező egyesülete. Vettük e derék nőegylet 1909. évi működéséről szóló jelentését, a melyet Jancsó Sándor nagyenyedi lelkész s az egyesület titkára állított egybe. Lapunk következő számában részletesen fogjuk ismertetni a t. a gyönyörű munkát, amelyet nagyenyedi protestáns nőegyletünk végez.

Hirek.

Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

— Útmutató a Biblia olvasására. —

Megújult erő.

1910. MÁJUS. 9. Hétfő. Éneklés. Eféz. 5: 19.
 10. Kedd. Ki megy fel az Úr hegyére? Zsolt. 24; 3—4.
 11. Szerda. Az Úr útja. Zsolt. 25; 10.
 12. Csütörtök. Restség. Péld. 6; 9—11.
 13. Péntek. Ideje, hogy az álomból felserkenjünk. Róm. 13; 11.
 14. Szombat. Keresés. Jer. 29; 13.
 15. Vasárnap. Megújult erő. Eféz. 5; 14. Ézs. 40; 31.

Lourdes nem az egyházé. Tudjuk, hogy Franciaországban van a pápistáknak egy híres búcsujáró helyük — Lourdes. Ennek a városnak egyik forrását felruházta a babona csodatevő erővel s különböző szerzetrendek telepedtek meg a vidéken, a melyek a búcsujáró nép hiszékenységét még növelték, a miből ők maguk is szép jövedelemre tettek szert. Franciaország törvényhozása kimondván, hogy az állam és egyház elválasztandó, az egyházi javak az állam tulajdonába átbocsájtandók és mos eljutottak végre a Lourdesi búcsujáró hely ügyének rendezéséig s a sok sok milliós jövedelmeket hajtó egyházi ingatlan, a templom, a grotta, s maga a csodatevő forrás is Lourdes község tulajdonává lett. A tarbesi püspök tiltakozik ugyan az egyházi búcsujáróhely és a szent ereklyék állami kisajátítása ellen, sőt a nagy egyházi átokkal is fenyegeti azokat a magánosokat vagy testületeket, akik az egyház megszentelt javainak tulajdonjogát elfogadják, ez azonban nem igen változtat a dolgokon, mert Lourdes község tanácsa a nagy egyházi átok ellenére is elfogadta a milliósokat érő tulajdonjogot. — Azt hiszik azonban, hogy a tarbesi püspök is meg fogja gondolni a dolgot, hogy exkommunikálja-e Lourdes község tanácsát, mert ha megteszi, akkor alighanem elesik a milliós jövedelmektől, míg ha jó képet vág a csunya játékhoz, akkor marad Lourdes, ami volt, busásan jövedelmező egyházi üzlet. A község tanácsa ugyanis úgy határozott, hogy a törvény értelmében a sajátjának tekinti ugyan a neki ítelt ingatlant, de szabad használatra mindent a püspökség tulajdonában hagy meg és gondoskodni fog róla, hogy a búcsujáró helyek vallási és egyházi jellegüket megtartsák. Érde-

kes ez a határozat azért is, mert Lourdes község lakosai radikálisan szocialista évekét vallanak. A lourdesi bucsujárások révén azonban a község is sok millió jövedelemhez jut esztendőnként. Ezek a jövedelmek azonban aligha nem megszűnénének, ha a hely egyházi karakterét elvesztené. — Mit nem csinál hát meg az ember, ha a zsebéből van szó!

Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) Budapest, VI., Dorottya-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), e legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállitmány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset és szavatossági biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat, eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenyllovak, telivérek és egyéb értékesebb tenyészállatok biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvény társaság számára. A marosvásárhelyi fő ügynökség. Agrár Takarékpénztár r. t. Marosvásárhely.

A felősófalvi tűzkárosultakért. Felsősófalva udvarhelymegyei székes község pár nap előtt a tűz áldozata lett. Mintegy 200 székely református család körülbelül 1000 lélekszámmal jutott a legnagyobb nyomorba. Az ország minden részéből a könyörülő szeretet jeleit tanusította a részvét, szerencsétlen véreinkkel szemben. Marosvásárhelyt lapunk szerkesztőjének kezdeményezésére gyűjtő bizottságok alakultak, s bár a gyűjtés még folamatban van, már eddig is több mint 500 korona gyűlt össze a segélyezés céljára. Adományokat közvetlenül a *Vasárnap* szerkesztőségéhez is lehet küldeni, s mi ezt nyugtáznunk fogjuk.

Az emberiség vallása. Egy német tudós megcsinálta az emberiség felekezeti statisztikáját. A legújabb adatokat használta fel munkájához. E szerint az ismert világ lakosainak száma összesen 1.514.510.000 lélek. A föld lakosságának majdnem egyharmada 534.940 ember keresztyén volt. Van, mintegy 175.290.000 mohamedán, 10.800.000 zsidó. A többi 823.420.000 ember vallása szerint úgy oszlik meg: 300 millió Konfucius követője, 210 millió Brahm hive, 121 millió Budhista. Ezek a legnagyobb felekezetek. Zeller statisztikája szerint a föld lakosságának 1000 emberből keresztyén 346, zsidó 7, mohamedán 114, más felekezetű 523. Vajjon mikor lesz ez a nagy szám, mely a nem keresztyéneket jelöli — keresztyén. A keresztyének közül pedig hány igazi keresztyén?

Templom a háztetőn. Londonban a háztetőket kezdik istentiszteleti célokra berendezni, e célból laposra épí-

tik a házakat. Az első ilyen istentisztelet a City Road egyik háztetőjén történt meg. Ez a városrész a legszegényebb és legsűrűbben lakott része Londonnak. A szertartás helyére, amely kis fákkal és bokrokkal van beültetve, az utca felől juthatnak el a hívők, valami lépcső-féle feljáraton. Ugy látszik megvalósul az amit az Irás mond a Máté ev. X. rész 27. versében.

Irodalom.

A protestánsok és a választói jog. Szehtló Kornél, az ágostai evangélikus egyház ügyésze röpiratot adott ki a „A protestánsok érdeke és az általános választói jog” cím alatt. A kormányt és ennek politikáját támogatja a röpirat. „Megmaradunk — így szól — a magyar intelligencia és a magyar földbirtokos osztály mellett, a melyet az általános és titkos választói joggal gyöngíteni akarnak. Az általános választói jognak oly módon való kiterjesztése, amint ezt némely bécsi körök a magyarság letörése, a Justh-párt korteskedés és a néppárt fanatizált katolikus tömegeknek a politikába való bevitele céljából követelik, a politikai radikalizmust juttatják érvényre. A politikai radikalizmus pedig az állam és az egyház közötti viszonyokban a teljes szétválasztásra vezet. Ha Magyarországon a politikai radikalizmus tulsulyra jut, attól lehet tartani, hogy az 1848 XX. törvénycikknek az állami segélyre vonatkozó ígéretei sohasem fognak beváltatni. Sőt attól is lehet tartani, hogy a politikai radikalizmus, mely rendszert vallásellenes irányt követ, a római katolikus egyház vagyonának szekularizációját is fogja követelni, ami nekünk protestánsoknak nemcsak hogy nem nyereség, de kész veszedelem, mert ürügyül szolgálhat az államsegélynek velünk szemben leendő megtagadására is.

Kálvin jubileumi Emlékkönyv. A magyarok genfi utja. A Kálvin szövetség kiadványa. Budapest 1910, számos képpel illusztrálva. A képek az utazás és a genfi ünnepség főbb mozzanatait szemléltetik. A csinosan kiállított könyv ára 2 korona. Kapható B. Pap István theol. igazgató-tanárnál. Budapest, Kálvin-tér 7.

Védekezzünk az iszákosság ellen. Ezen a címen jelent meg nemrégén Uray Sándor debreceni ref. lelkésznek egyik egyházi beszéde. Szerző, az igen tanulságos beszédet füzet alakjában kiadta. Ára 12 fillér, Megrendelhető Uray Sándor ref. lelkésznél Debrecenben.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. évi márczius hó 17-én tartott 78-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1909. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1909. december 31-én érvénybe volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,034 103.236 korona és 0.9 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díja 45,594.164 korona és 37 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtar-

taléka 20,902.175 korona 14 fillérrel 304,144.877 korona 43 fillérre emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükrüveg biztosítást a díjbevétel 18,260.218.363 korona biztosítási összeg után 30,032.501 korona 57 fillér volt, miből 11,650.831 korona 96 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18,381.669 korona 61 fillérre rugott és ez összegből 13,668.715 korona 83 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 127,799.977 korona 76 fillér. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kített 3,851,471 korona 90 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,772.890 korona 57 fillérre rugott. Károkért a társaság 1909-ben 38,550.375 korona 41 fillért és alapítása óta 977,344.967 korona 32 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 192,489.457 korona 63 fillér esik. A nyereség tartakékok közül, melyek összesen 24,677.880 korona 19 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 6,300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok ár-olyan ingadozására alakított tartalék, mely az ideai áttalással együtt 15,336.461 korona 71 fillérre rug, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai áttalással 1,621.418 korona 48 fillért tesz ki. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai áttalások folytán 346,151.371 korona 42 fillérről 366,829.741 korona 68 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 77,884.424 korona 11 fillér. 2. Előbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 31,094.716 korona 81 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 3,609.138 korona 57 fillér. 4. Értékpapírok 237,547.914 korona 18 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 9,372.603 korona 39 fillér. 6. Tárca váltók 581.948 korona 79 fillér. 7. Készpénz és az intézet követelései a hitelezők követeléseinek levonásával 6,738.905 korona 83 fillér. Összesen 366,829.743 korona 68 fillér. Ezen értékekben 71.5 millió korona magyar értékre esik. Az Assicurazioni Generali a múlt évben a „Minerva” általános biztosító részvénytársaságot alapította meg Budapesten, mely társaság a kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást, nemkülönbén a versenylovak, teliverek és más értékesebb tenyésztések biztosítását vezette be mint új ágazatokat hazánkban.

Ország-világ.

Választások. Még nem írták ugyan ki a választások leírását, de azért a korteskedések országszerte megkezdődtek. Sajnos, hogy a legnagyobb részben csak üres jelsza-

vakkal, hangos frázisokkal akarják megnyerni a választó közönséget, pedig ideje volna már a komoly munka és nemzeti alkotások terére lépni. Az ország figyelme kétségtelenül vezérlő politikusok felé irányul. Báró Bánffy Dezső a napokban a lipótvárosi kaszinóban tett a mostani kormány s ennek vallás és közoktatásügyi minisztere ellen nyilatkozatot, mondván, hogy gr. Zichy János reakcionárius és az 1848:XX. törvénycikket antiszemita szempontból értelmezi. Sietett is a cáfolattal úgy gróf Zichy, mint a miniszterelnök Khuen-Hédervári, kijelentvén, hogy a kormány tagjai teljesen szolidárisok abban, hogy a vallásfelekezetek közötti ellentéteket el kell simítani s minden vallásfelekezet egyenjogusulóságát biztosítani kell. A kormánypárt részéről a Tisza István gróf hatalmas akciója köti le a figyelmet, Közélebről Ugrán tartott programbeszédet.

De reánk erdélyiekre nézve igen jelentős ez a beszéd, a melyet Kolozsvárt tartott. E beszéd hatalmas perspektívát nyújt a tájékozatlanoknak Erdély szerepéről, a melyet így jellemez: „Magyarországnak úgy sem nagy népessége és társadalma, a nemzeti-egységi ellentétek által szét van tagolva, szét van szigetelve, vajjon lép e ez másutt oly pregnánsul előtérbe, mint Erdélyben? Vajjon lehet-e egyáltalán valakinek helye, nézete, helyes felfogása nemzeti-egységi politikáról, aki az erdélyi viszonyokat nem ismeri? Mi e kijelentések politikai vonatkozásával foglalkozni nem óhajtunk! de egyet kijelentünk s az az, — hogy az erdélyi magyarság sorsa az erdélyi reformátusok sorsa. A kettő együtt áll, vagy esik! Az ellenzéki pártok vezérei közül Kossuth Ferencnek a történelmi-hagyományokhoz hű függetlenségi párti akciója és Justh Gyula önálló bankos törekvése keres és szerez hivatást. Az eredményt azonban június 1—10 napjai között fogjuk meglátni, mikorra a választások kitörésére várható.

Albán lázadás. Albánia népe fellázadt Törökország uralma ellen. A lázadást egyik trónkövetelő herceg szította, a melynek jelentős geonápról-náprafogy. A felkelők elvesztették Kacsanikot, legjelentősebb hadállásukat s a Djakoda és Ipek között táborozó albán csapat meghódolt.

Szerkesztői üzenet.

Molnár J. lelkész Bardóc. Értékes dolgozatát köszönjük. Közlebbi számunkban közöljük. Előfizetőinknek. A lap küldésében beállott hiányokért szives elnézést kérünk. Aggódva, nehéz gondokkal eltelve hordoztuk a késedelmekből folyó reklamációk terhét, de egyúttal-szükséges volt, hogy tisztába jöjünk olvasóink szándékával is, a kik között nagyon nagy számmal voltak s vannak még mindig a hátralékosok. Pedig lapunk kiadása nagy anyagi áldozattal járván, sorsát végleg rendezni s biztosítani kellett. Most már ezzel is rendben vagyunk. Isten segédelmével bátran nézünk a jövőbe. Olvasóink beküldött előfizetési díjait a megfelelő időre javukra írjuk.